

Sylabus Wydziału Medycznego Uczelni Łazarskiego			
Pielęgniarstwo, profil praktyczny			
1. Nazwa przedmiotu	Opieka paliatywna	2. Forma zajęć	Wykłady, praca własna studenta – samokształcenie, zajęcia praktyczne
3. Rok akademicki, rok studiów, semestr realizacji przedmiotu	2024-2025 II/III		
4. Stopień studiów, tryb studiów	licencjackie/stacjonarne		
5. Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zdobycie przez studenta wiedzy, umiejętności oraz ukształtowanie postaw umożliwiających objęcie profesjonalną opieką pielęgniarską pacjentów nieuleczalnie chorych, w stanie terminalnym oraz ich opiekunów.		
6. Wymagania wstępne	Wiedza zdobyta w dotychczasowym kształceniu zawodowym i samokształceniu z zakresu: anatomii, fizjologii, patofizjologii, etyki, psychologii i socjologii. Wykazanie się następującymi umiejętnościami: porozumiewania, rozpoznawania problemów i planowania opieki nad chorym nacechowane stanem refleksyjnej równowagi. Postawa obrazująca poszanowanie autonomii i godności człowieka.		
7. Koordynator przedmiotu, kontakt	Imię i nazwisko	Adres email	
	Dr Paweł Witt		
8. Prowadzący zajęcia, kontakt	Imię i nazwisko	Adres email	
	mgr Ewa Głodowska		
	mgr Iwona Zajączkowska		
9. Metody kształcenia	Wykład: wykład informacyjny i konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, prezentacja multimedialna, film, Zajęcia praktyczne medyczne - ćwiczenia praktyczne, metoda problemowa, praca z chorym, analiza dokumentacji medycznej, pokaz, instruktaż, wykonywanie świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie pod bezpośrednim nadzorem nauczyciela, seminarium, dyskusja dydaktyczna		
10. Efekty uczenia się Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego. Załącznik nr 4.			
Wiedza Absolwent zna i rozumie:	Kod efektu		Metody weryfikacji
	Przedmiotowy	Kierunkowy	
zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	EP-1	D.W3.	POZ. 11
zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	EP-2	D.W5.	
właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z	EP-3	D.W6.	

uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;			
standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	EP-4	D.W7.	
zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	EP-5	D.W10.	
Umiejętności Absolwent potrafi:	Kod efektu		Metody weryfikacji
	Przedmiotowy	Kierunkowy	
gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	EP-6	D.U1.	POZ. 11
uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno – rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	EP-7	D.U16.	
prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	EP-8	D.U17.	
prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	EP-9	D.U21.	
oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	EP-10	D.U24.	
postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	EP-11	D.U25.	
przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	EP-12	D.U26.	
Kompetencje społeczne absolwent jest gotów do:	Kod efektu		Metody weryfikacji
	Przedmiotowy	Kierunkowy	
kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	EP-13	K_K01	POZ. 11
przestrzegania praw pacjenta;	EP-14	K_K02	
samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	EP-15	K_K03	
ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	EP-16	K_K04	
zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	EP-17	K_K05	
przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	EP-18	K_K06	

dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	EP-19	K_K07	
1. Metody weryfikacji			
<p>Eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi.</p> <p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego (Objective Structured Clinical Examination, OSCE).</p> <p>Egzaminy są standaryzowane i są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień (poziom zrozumienia zagadnień, umiejętność analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów).</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych prowadzi się obserwację wniosków i postawy studenta podczas prowadzonych zajęć.</p> <p>Pisemne zaliczenie obejmuje: wytyczne WHO w zakresie opieki paliatywnej/hospicyjnej, historia i rozwój opieki paliatywnej, aktualne standardy postępowania objawowego w kontekście złożonej sytuacji pacjenta z zaawansowaną chorobą nowotworową.</p> <p>Zasady dopuszczenia do zaliczenia: udokumentowane samokształcenie.</p> <p>Samokształcenie: zaliczenie do wyboru: udział czynny w konferencji potwierdzony certyfikatem wraz ze streszczeniem wybranego wystąpienia; praca pisemne w formie eseju na jeden wybrany temat z pośród kilku podanych przez nauczyciela; potwierdzony udział w wolontariacie. Kryteria zaliczenia zajęć praktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Obecność na zajęciach, kultura osobista, punktualność, obowiązkowość, odpowiedzialność, umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych, poszanowanie godności pacjenta, prawa do intymności, prawa do informacji i współudziału w podejmowanych decyzjach opiekuńczo- pielęgnacyjnych, zachowanie tajemnicy zawodowej, ■ Zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarstwa zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania oraz zasadami etyki ogólnoludzkiej i zawodowej, ■ Udokumentowanie opieki (dokumentacja procesu pielęgnowania), ■ Zaliczenie ustne tematyki zajęć praktycznych oraz umiejętności praktycznych w oddziale według indeksu (dziennika) umiejętności, ■ Ocena przez nauczyciela indywidualnej dokumentacji procesu pielęgnowania, oraz pracy studentów według indywidualnej karty oceny (Działania w roli członka zespołu opieki zdrowotnej, działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju praktyki pielęgniarstwa, świadczenie opieki zdrowotnej i zarządzanie opieką zdrowotną, podejmowanie działań edukacyjnych) samoocena studentów, w przypadku nieobecności zajęcia praktyczne muszą być zrealizowane w innym terminie (ustalonym z koordynatorem zajęć). 			
2. Treści kształcenia			
L.p.	Tematyka zajęć		L. godz.
	Wykład		
1.	1. Opieka paliatywna/hospicyjna: wyjaśnienie pojęć, historia opieki paliatywnej/hospicyjnej na świecie i w Polsce. 2. Zasady i standardy opieki paliatywnej/hospicyjnej. Filozofia postępowania w opiece paliatywnej. Organizacja opieki paliatywnej/hospicyjnej. 3. Rola pielęgniarki w wielodyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej/hospicyjnej. 4. Znaczenie medycyny paliatywnej i leczenia objawowego na przykładach: bólu, duszności, lęku, depresji, zmęczenia, zaparć, nudności i wymiotów, kacheksji, odleżyn, obrzęku limfatycznego. 5. Charakterystyka bólu nowotworowego: podział bólu, wrażliwość (próg bólowy), częstotliwość występowania, patomechanizm, natężenie, metody oceny bólu, aspekt psychospołeczny bólu oraz współpraca pielęgniarki z pacjentem w zniesieniu bólu. Zasady postępowania w leczeniu bólów nowotworowych wg WHO. 6. Zapewnianie komfortu przez pielęgniarkę: psychicznego, fizycznego i społecznego- umiejętność porozumiewania się werbalnego i niewerbalnego.		40

	7. Wsparcie psychospołeczne i duchowe chorego i rodziny. Wsparcie w trakcie żałoby i osierocenia.	
	8. Problematyka badań naukowych w medycynie paliatywnej.	
Ćwiczenia		
1.	Nie dotyczy	
Zajęcia praktyczne		
1.	1. Poznanie specyfiki i topografii, obowiązujących procedur oraz zasad BHP w hospicjum. Nawiązanie kontaktu z chorym, jego rodziną i zespołem terapeutycznym. Zapoznanie z programem i warunkami zaliczenia zajęć praktycznych, regulaminem zajęć praktycznych. 2. Planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki nad chorym w terminalnym okresie choroby i nad jego opiekunami. 3. Najczęstsze objawy, dolegliwości i problemy chorego. 4. Ból totalny – sposoby łagodzenia i farmakoterapia bólu oraz innych objawów somatycznych u chorego cierpiącego – udział pielęgniarki i ocena efektów. Monitorowanie skuteczności terapii p/ bólowej z wykorzystaniem skali VAS. Planowanie i realizacja działań podwyższających próg bólowy. 5. Znaczenie personelu terapeutycznego w sprawowaniu opieki nad chorym u schyłku życia oraz jego rodziną. Podsumowanie zajęć, dokonanie samooceny z uzasadnieniem i oceny zajęć praktycznych w oparciu o ustalone kryteria.	40
Seminaria		
1.	Nie dotyczy	
Praktyki zawodowe		
1.	Rok II, sem. III	40
3. Zagadnienia realizowane w ramach pracy własnej studenta		
L.p.	Opis	L. godz.
1.	Samokształcenie	10
2.	Analiza literatury przedmiotu	
3.	Przygotowanie do ćwiczeń praktycznych medycznych	
4.	Przygotowanie do pisemnego zaliczenia	
4. Formy zaliczenia	Obecność na zajęciach (100%) oraz opanowanie materiału przewidzianego programem. Egzamin/zaliczenie końcowe w formie podanej przez prowadzącego. Wykład – egzamin pisemny lub ustny. Podstawą zaliczenia wykładu jest pozytywna ocena z egzaminu pisemnego lub ustnego. Zajęcia praktyczne – zaliczenie pisemne lub ustne. Podstawą zaliczenia zajęć praktycznych jest uzyskanie pozytywnej oceny, którą warunkują: aktywny udział studenta na zajęciach, pozytywna ocena z prac zaliczeniowych lub ustnych.	
5. Warunki zaliczenia	Skala ocen: <60% pkt – 2; 60-67% pkt – 3,0; 68-75% pkt – 3,5; 76-83% pkt – 4,0; 84-91% pkt 4,5; 92-99% pkt – 5. 100% pkt – 5,5 oraz wykazanie się na zajęciach wyjątkową znajomością przedmiotu.	
6. Punkty ECTS		
	Liczba godzin na zrealizowanie aktywności	Liczba punktów ECTS
Godziny kontaktowe		
Wykład	40	1,6
Seminaria	0	
Ćwiczenia	0	
Zajęcia praktyczne	40	2
Praktyka zawodowa (odrębny sylabus)	40	2
Inna aktywność studentów		
Praca własna studentów	10	0,4
Suma	130	6

7. Literatura podstawowa	1. Krystyna de Walden-Gałuszko, Aleksandra Ciałkowska-Rysz. Medycyna paliatywna. PZWL. Warszawa, 1, 2015 2. Krystyna de Walden-Gałuszko, Anna Kaptacz. Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. PZWL. Warszawa, 1, 2016 3. Jan Dobrogowski, Jerzy Wordliczek. Leczenie bólu. PZWL. Warszawa, 2, 2014
8. Literatura uzupełniająca	1. Rafał Młynarski. Procedura postępowania pielęgniarskiego wobec pacjenta z wszczepionym portem dożylnym. PZWL. Warszawa, 1, 2019 2. Anna Pyszora, Agnieszka Wójcik. Fizjoterapia w opiece paliatywnej. PZWL. Warszawa, 1, 2014 3. Krzysztof Buczkowski, Małgorzata Krajnik. Opieka paliatywna. PZWL. Warszawa, 11, 2009
9. Miejsce realizacji	Uczelnia Łazarskiego/hospicjum
10. Inne uwagi	Brak